

OBSAH

ÚVOD	8
1. Definice daně a daňový systém	12
1.1. Definice daně	12
1.2. Daňová soustava	14
1.3. Daňová soustava a princip spravedlnosti	16
1.4. Podmínky pro fungování daňové soustavy	16
1.4.1. Hmotněprávní předpisy	17
1.4.2. Procesněprávní předpisy	17
1.4.3. Rozpočtové určení daní	18
1.4.4. Mezinárodní smlouvy	18
1.5. Pojem daňová kvóta	19
1.6. Daňové teorie jako východisko pro daňový systém	22
1.6.1. Daňové teorie v historickém kontextu	23
1.6.2. Daňové teorie současnosti	27
1.7. Základní funkce daní	28
1.7.1. Fiskální funkce	29
1.7.2. Alokační funkce	29
1.7.3. Redistribuční funkce	29
1.7.4. Stabilizační funkce	30
1.8. Základní zásady fungování daňového systému	31
1.8.1. Daňový systém a zásada efektivnosti	31
1.8.2. Důchodový a substituční efekt daní	33
1.8.3. Motivace k odvodu daní	33
1.8.4. Daňový systém a zásada spravedlnosti	33
1.8.5. Daňový systém a princip prospěchu	34
1.8.6. Daňový systém a princip platební schopnosti	34
1.8.7. Daňový systém a princip neutrality	35
1.8.8. Zásada pružnosti a zásada stability	35
1.8.9. Zásada právní perfektnosti	36
1.8.10. Zásada politické průhlednosti	36
1.9. Daňový systém a fiskální politika státu	36
1.10. Zdanění a jeho ekonomické důsledky ve společnosti	38
1.11. Některé další daňové pojmy	41
2. Úvod do daňové optimalizace	44
2.1. Daňový únik versus optimalizace daňové povinnosti	44
2.2. Příčiny daňových úniků	47
2.3. Daňové úniky a velikost daňové zátěže	48
2.4. Daňové úniky a teorie veřejné volby	48
2.5. Daňové úniky z pohledu daňových poplatníků	50
2.6. Důvody daňových úniků a jejich dopady	52
2.7. Stínová ekonomika	52
2.8. Optimalizace daňové povinnosti	55
2.9. Daňová optimalizace a zneužití práva	55
2.9.1. Zneužití práva u daně z příjmů	58

2.9.2. Zneužití práva u daně z přidané hodnoty	60
2.9.3. Zneužití práva versus zastřený stav (disimulace)	60
3. Daňová optimalizace a český zákon o daních z příjmů	67
3.1. Novela zákona o účetnictví	71
4. Možnosti daňové optimalizace u poplatníka – fyzické osoby ..	74
4.1. Podmínky pro daňovou uznatelnost výdajů	75
4.2. Poplatník daně z příjmů	76
4.3. Povinnost podat daňové přiznání.	76
4.3.1 Příjmy zdaněné srážkovou daní	78
4.3.2 Příležitostné příjmy a povinnost podat daňové přiznání. ..	80
Příklad č. 1 - bez povinnosti podávat daňové přiznání. ...	80
4.4. Předmět daně z příjmů fyzických osob	80
4.5. Co není předmětem daně	81
4.6. Osvobození od daně	82
4.6.1. Osvobození bezúplatných příjmů	89
4.6.2. Možnost snížit základ daně v případě bezúpl. příjmu ...	92
Příklad č. 2 - finanční dar pro účely podnikání.	92
Příklad č. 3 - dar rodinného domu synovi.	92
4.6.3. Oznámení o osvobozených příjmech	93
Příklad č. 4 - příklady osvobozených příjmů, které je třeba nahlásit.	93
4.7. Obchodní majetek	94
Příklad č. 5 - movitý majetek, který není v obchodním majetku	94
4.8. Sazba daně	95
4.9. Solidární zvýšení daně	95
4.10. Základ daně a daňová ztráta	95
4.10.1. Nezdánitelná část základu daně	96
4.11. Příjmy ze sam. činnosti dle § 7 zákona o daních z příjmů	97
4.12. Uplatnění výdajů procentem z příjmů	98
Příklad č. 6 - způsob uplatňování daňových výdajů	99
4.12.1. Hlavní výhody stanovení výdajů procentem z příjmů ..	100
4.12.2. Hlavní nevýhody stanovení výdajů procentem z příjmů	102
Příklad č. 7 - jaké výdaje procentem z příjmů může uplatnit finanční poradce	103
4.13. Daň stanovená paušální částkou	105
Příklad č. 8 - daň stanovená paušální částkou	107
4.14. Výpočet příjmů spolupracujících osob	108
Příklad č. 9 - spolupracující osoba	109
4.15. Příjmy z kapitál. majetku dle § 8 zákona o daních z příjmů ..	110
4.15.1. Podíly na zisku obchodní korporace	110
Příklad č. 10 - výplata zisku akcionářům	111
4.15.2. Úroky z držby cenných papírů	112
Příklad č. 11 - obdržený úrok z dluhopisů	112
4.15.3. Další příjmy z kapitálového majetku zdaňované zvláštní sazbou daně dle § 36 zákona o daních z příjmů	113

4.15.4. Příjmy z kapitálového majetku zahrnované poplatníkem do dílčího základu daně dle § 8 zákona o daních z příjmů v daňovém přiznání	113
Příklad č. 12 - výnos ze soukromého životního poj.	114
4.16. Příjmy z pronájmu dle § 9 zákona o daních z příjmů	114
Příklad č. 13 - úroky z úvěru na pořízení bytu a daňová optimalizace	116
4.17. Ostatní příjmy dle § 10 zákona o daních z příjmů	116
Příklad č. 14 - příklad optimalizace daňové povinnosti dle způsobu uplatnění výdajů	119
Příklad č. 15 - příklad optimalizace daňové povinnosti dle způsobu uplatnění výdajů	121
5. Možnosti daňové optimalizace u poplatníků daně z příjmů právnických osob	123
5.1. Poplatníci daně z příjmů právnických osob	124
5.1.1. Základní investiční fond	125
5.2. Obecná ustanovení o předmětu daně	126
5.3. Příjmy osvobozené od daně	126
Příklad č. 16 - alternativní výplata podílu na zisku	129
5.3.1. Na co se osvobození nevztahuje	129
Příklad č. 17 - podíl na zisku jako osvobozený příjem	130
Příklad č. 18 - prodej podílu na společnosti s. r. o.	130
5.3.2. Definice mateřské a dceřiné společnosti	131
5.3.3. Osvobození v případě úvěrových finančních nástrojů nebo licenčních poplatků	131
5.4. Základ daně a položky snižující základ daně	132
5.4.1. Daňové výhody u veřejně prospěšných poplatníků	134
5.5. Definice obchodního majetku poplatníka daně z příjmů právnických osob	134
5.6. Sazba daně	135
Příklad č. 19 – zdanění zisku obchodní společnosti	135
5.7. Zdaňovací období	135
5.8. Výpočet daně z příjmů právnických osob	136
5.8.1. Výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů	137
Příklad č. 20 – uplatňování nákladů, princip účetnictví vs. daňová evidence.	138
Příklad č. 21 – zaměstnanecké benefity	139
Příklad č. 22 – půjčka poskytnutá společníkem s.r.o.	139
Příklad č. 23 – test nízké kapitalizace	139
Příklad č. 24 – motivační příspěvek žákům a studentům.	140
Příklad č. 25 - paušální vs. skutečné výdaje na dopravu	140
5.8.2. Specifické daňové náklady	141
5.8.2.1. Odpisy hmotného a nehmotného majetku	141
Příklad č. 26 – optimalizace základu daně prostřednictvím odpisů	142

5.8.2.2. Rezervy na opravu hmotného majetku	144
Příklad č. 27 – tvorba rezervy na opravu nemovitosti ...	145
5.8.2.3. Opravné položky k pohledávkám	145
Příklad č. 28 – odpis pohledávek ve vztahu k daňové optimalizaci	146
5.9. Úprava základu daně	147
5.9.1. Položky snižující základ daně	148
5.9.2. Položky zvyšující základ daně	148
5.9.2.1. Obchodní transakce mezi spojenými osobami	149
5.9.3. Položky neovlivňující základ daně	151
5.9.4. Položky odčitatelné od základu daně	151
5.9.4.1. Daňová ztráta.	152
5.9.4.2. Výdaje vynaložené na výzkum a vývoj zahrnované do odpočtu	153
5.9.4.3. Obecné ustanovení o odpočtu na podporu odborného vzdělávání	154
5.9.5. Odpočet z titulu poskytnutí daru (bezúplatného plnění) ..	155
5.9.6. Slevy na dani	156
5.10. Základní principy zdanění veřejné obchodní společnosti	156
5.11. Základní principy zdanění společnosti s ručením omezeným ..	157
5.12. Základní principy zdanění komanditní společnosti	158
5.13. Základní principy zdanění akciové společnosti	158
5.14. Zdanění evropského hospodářského zájmového sdružení	160
5.15. Zdanění evropské společnosti	160
5.16. Zdanění evropské družstevní společnosti	161
5.17. Svěřenské fondy	161

6. Daňová optimalizace v mezinárodním kontextu zamezení

dvojího zdanění	165
6.1. Mezinárodní a vnitrostátní dvojí zdanění	167
6.1.1. Vnitrostátní dvojí zdanění	167
6.1.2. Mezinárodní dvojí zdanění	168
6.2. Opatření za účelem eliminace dvojího zdanění	169
6.2.1. Jednostranná opatření k vyloučení mezinárodního dvojího zdanění	169
6.2.2. Dvoustranná opatření státu	170
6.3. Smlouvy o zamezení dvojího zdanění	170
6.3.1. Obecný vývoj koncepce zamezení dvojího zdanění . . .	172
6.3.2. Mezinárodní zakotvení zákazu dvojího zdanění	173
6.3.3. Základní cíle smluv o zamezení dvojího zdanění	174
6.3.4. Typy smluv o zamezení dvojího zdanění	175
6.3.5. Modelová smlouva Organizace spojených národů	176
6.3.6. Modelová smlouva Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj	177
6.3.7. Přehled rozdílných ustanovení mezi modelem OSN a OECD	180

6.3.8. Rozbor hlavních rozdílů modelových smluv o zamezení dvojího zdanění	181
6.3.9. Ostatní mezinárodní smlouvy o zákazu dvojího zdanění	182
6.3.10. Výklad pojmu „daňový rezident“	183
6.4. Metody zamezení dvojího zdanění	186
6.4.1. Metoda vynětí	186
Příklad č. 29 – rozdíl metody úplného vynětí a metody vynětí s výhradou progrese	188
6.4.2. Metoda započtení	188
Příklad č. 30 – metoda zápočtu	189
6.4.3. Metoda zahrnutí daně zaplacené v zahraničí do daňově účinných nákladů	190
6.4.4. Podmínky uplatnění metody zamezení dvojího zdanění	190
6.5. Smlouvy o zamezení dvojího zdanění a právní řád ČR	192
6.5.1. Výklad smluv o zamezení dvojího zdanění	193
Příklad č. 31 - výplata dividendy akcionáři, korporaci v USA	196
Příklad č. 32 - výplata dividendy akcionáři, korporaci v Belgii	197
Příklad č. 33 - výplata dividendy akcionáři, korporaci z BVI	197
6.6. Podnikání prostřednictvím stálé provozovny v České rep.	198
6.6.1. Typy stálých provozoven	199
6.7. Příjmy rezidentů ze zdrojů v zahraničí	200
Příklad č. 34 – stálá provozovna v ČR	201
Příklad č. 35 – zdroj příjmů	201
6.8. Způsob zdanění příjmů ze zahraničí	201
Příklad č. 36 – kdy nevznikne povinnost podat daňové přiznání	202
6.9. Stanovení základu daně ze zahraničních příjmů u stálé provozovny v zahraničí	202
6.10. Stanovení základu daně u zahraničních příjmů ze závislé činnosti	203
6.11. Stanovení základu daně z užívání majetku umístěného v zahraničí	204
Příklad č. 37 – optimalizace daňové povinnosti u fyzické osoby	204
7. Mezinárodní daňové plánování	205
7.1. Charakteristika zemí s preferenčním daňovým režimem	206
7.2. Definice daňového plánování	208
7.3. Definice vyhýbání se daním v mezinárodním kontextu	208
Příklad č. 38 - obchod s pohledávkami	209
7.4. Definice obcházení daní v mezinárodním kontextu	212
7.5. Nelegální daňové úniky v mezinárodním kontextu	212
7.6. Definice daňového ráje	213

7.7. Země využívané pro mezinárodní daňové plánování	215
7.7.1. Vyspělé země s individuálními daňovými výhodami	215
Příklad č. 39 – přesun daňového sídla	217
7.7.2. Vyspělé země umožňující vznik daňově osvobozených sub.	218
7.7.3. Daňové ráje karibského a pacifického typu	220
7.8. Způsob využití daňových rájů	223
7.8.1. Ochrana majetku	224
7.8.2. Využití daňových rájů i offshore fin. center pro daňové účely ..	224
7.8.2.1. Konkrétní způsob využití daňových rájů	227
7.8.3. Možnosti podnikání prostřednictvím offshore spol.	227
7.8.3.1. Offshore pojišťovnictví	228
7.8.3.2. Offshore bankovnínictví	229
7.8.4. Další specifické důvody využití daňových rájů a offshore finančních center	230
7.9. Formy podnikatelských uskupení pro daňovou optimalizaci	232
7.10. Metody agresivního daňového plánování	238
7.10.1. Převodní ceny a princip tržního odstupu	241
7.10.2. Spojené osoby pro účely posuzování převodních cen dle zákona o daních z příjmů	242
7.10.3. Směrnice OECD o převodních cenách	244
7.10.3.1. Zásady posuzování principu tržního odstupu	245
7.10.3.2. Testování cen mezi osobami spojenými	246
7.10.3.3. Metody pro zjištění převodních cen	247
Příklad č. 40 – Daňové ráje a zneužití transfer pricing	249
Příklad č. 41 – Transfer zisku do daňově výh. země	250
Příklad č. 42 – Odčerpání zisku prostřednictvím fakturace sl. ...	251
Příklad č. 43 - „Back to back transactions“	251
Příklad č. 44 - Řízené uspořádání transakcí – re invoicing arrangement	251
Příklad č. 45 – Treaty shopping	252
Příklad č. 46 - Conduit company	252
Příklad č. 47 - „Stepping stone“	252
Příklad č. 48 – Využití offshore obchodní společnosti	253
Příklad č. 49 – případ Google	254
Příklad č. 50 – případ Apple	256
8. Opatření proti daňovým únikům – mezinár. výměna informací	257
8.1. Dohody o výměně informací v daňových záležitostech TIEA	259
8.2. Projekt BEPS jako reforma mezinárodních daňových pravidel	261
8.3. Úmluva o vzájemné správní pomoci v daňových záležitostech	266
 Závěr	267
Související literatura	268
Seznam schémat	274
Seznam grafů	274
Seznam tabulek	274